

Bruselj, 23.4.2019
COM(2019) 188 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
O ZUNANJIH UKREPIH EIB S PRORAČUNSKIM JAMSTVOM EU V LETU 2017

1. UVOD

Mandat EIB za zunanja posojila (ELM) je pomembno orodje, prek katerega Evropska unija podpira naložbe v partnerske države. Temelji na partnerstvu med Evropsko komisijo in Evropsko investicijsko banko (EIB), s katerim Komisija zagotavlja jamstvo iz proračuna EU in tako EIB omogoča povečanje posojil zunaj EU v podporo politik EU.

ELM podpira dejavnost EIB v predpristopnih državah, vzhodnem in južnem sosedstvu, Aziji, Latinski Ameriki in Južni Afriki. V sedanjem obdobju ELM (2014–2020) so iz proračuna EU za financiranje EIB zagotovljena jamstva v višini do 32,3 milijarde EUR z določenimi zgornjimi mejami za različne geografske regije in podregije.

Evropski parlament in Svet sta 14. marca 2018 na podlagi vmesnega pregleda ELM sprejela Sklep (EU) 2018/4121 o spremembi Sklepa št. 466/2014/EU². Ena od glavnih sprememb je bila, da se je zgornja meja za sedanji ELM povišala s 27 milijard EUR na 32,3 milijarde EUR. S sklepom o spremembi je bil tudi dodan nov cilj izboljšanja dolgoročne gospodarske odpornosti beguncev in migrantov ter gostiteljskih, tranzitnih in izvornih skupnosti kot strateški odziv pri obravnavanju temeljnih vzrokov migracij. V okviru nove zgornje meje 32,3 milijarde EUR je bil temu novemu cilju podeljen mandat za jamstva v višini 3,7 milijarde EUR na podlagi pobude EIB za odpornost (ERI), ki jo je EIB uvedla leta 2016.

To poročilo vsebuje osnovni pregled dejavnosti EIB v okviru jamstva EU v letu 2017, vključno z informacijami o pričakovanih prihodnjih učinkih financiranja, podpisanih leta 2017, na podlagi okvira EIB za merjenje rezultatov (Results Measurement Framework – ReM).³ Poročilo vključuje tudi povzetek financiranja, ki jih je EIB izvedla brez jamstva EU (tj. na „lastno odgovornost“), da bi se zagotovila celotna slika dejavnosti EIB v regijah, ki jih zajema ELM.⁴

Komisija bo skladno s členom 20 Sklepa št. 466/2014/EU (v nadaljnjem besedilu: sklep o ELM) do junija 2019 objavila podrobnejšo oceno izvajanja jamstva EU za mandat za zunanja posojila.

2. NAJPOMEMBNEJŠI REZULTATI

EIB je leta 2017 podpisala pogodbe o financiranju v višini 5,5 milijarde EUR v regijah, ki jih zajema mandat za zunanja posojila, kar je za 19 % manj v primerjavi z letom pred tem (6,8 milijarde EUR). Od tega skupnega zneska je bilo 57 % financiranja EIB izvedenih v okviru jamstva EU (tj. v okviru ELM), pri čemer je bilo podpisanih 45 posojilnih pogodb v skupni vrednosti 3,2 milijarde EUR. Zmanjšanje obsega podpisanih financiranja je mogoče pojasniti predvsem z zmanjšanjem financiranja EIB v Turčiji in vzhodnem sosedstvu. EIB je v

1 UL L 76, 19.3.2018, str. 30.

2 UL L 135, 8.5.2014, str. 1.

3 To poročilo je pripravljeno v skladu z zahtevami iz člena 11 Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014, s katerim je bil vzpostavljen mandat za zunanja posojila.

4 EIB ima v regijah ELM trenutno štiri instrumente posojil na lastno odgovornost, in sicer predpristopni instrument (PAF), instrument za financiranje sosedstva (NFF), instrument za podnebne ukrepe in okolje (CEAF) ter instrument za strateške projekte (SPF). Zadnja dva zajemata tudi afriške, karibske in pacifiške države ter čezmorske države in ozemlja držav članic EU.

prejšnjih letih na teh območjih razvila obsežne naložbe, med drugim v okviru akcijskega načrta za Ukrajino, z izvajanjem katerih je bila regionalna zgornja meja ELM za vzhodno sosedstvo skoraj dosežena.

EIB si je še naprej prizadevala, da bi dosegla zadevne cilje glede naložb v prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic. Leta 2017 je v regijah ELM za podporo podnebnim ukrepom podpisala posojila v višini 2,2 milijarde EUR. Ob koncu leta 2017 je skupni delež podnebnih ukrepov v okviru mandata za obdobje 2014–2020 znašal več kot 32 % podpisanih financiranj. K temu cilju največ prispevajo posojila v Aziji, povezana s podnebjem.

Na drugi strani je bila podpora EIB za doseganje cilja regionalnega povezovanja leta 2017 znatno nižja kot v letu 2016 (znižanje za 1,5 milijarde EUR na 261 milijonov EUR), kar je treba pripisati predvsem nižjemu obsegu posojil v Turčiji.

Stopnja izplačil v okviru ELM 2014–2020 je ob koncu leta 2017 dosegla 25 % neto podpisanih financiranj, medtem ko je leta 2016 znašala 18 %.

3. FINANCIRANJA

3.1. PREGLED NOVIH FINANCIRANJ EIB PO CILJIH

Preden je bil sklep o ELM marca 2018 spremenjen, je določal tri glavne cilje za vsa financiranja EIB, ki se krijejo s proračunskim jamstvom EU:

- (i) razvoj lokalnega zasebnega sektorja, zlasti pomoč malim in srednjim podjetjem (MSP);
- (ii) razvoj socialne in gospodarske infrastrukture;
- (iii) prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic.

Regionalno povezovanje med državami, zlasti med predpristopnimi državami, državami sosedstva in EU, je bil dodatni temeljni cilj za financiranja, ki so namenjena doseganju enega ali več glavnih ciljev.

S Sklepom (EU) 2018/412 o spremembi je bil uveden nov cilj, s katerim se obravnavajo temeljni vzroki migracij, pri čemer bi bilo treba opozoriti, da se v obdobju, ki ga zajema to poročilo, ta novi cilj še ni uporabljal.

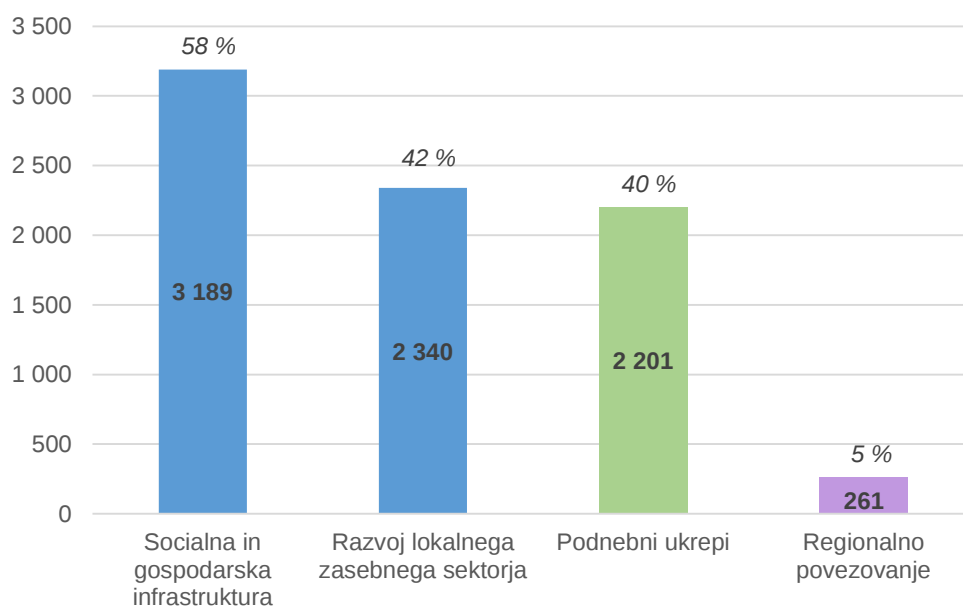
EIB je leta 2017 podpisala financiranja naložb v regijah ELM v višini 5,529 milijarde EUR, od tega 3,168 milijarde EUR v okviru jamstva EU. V skladu z ELM bo 50 % novih podpisanih financiranj (1,6 milijarde EUR) namenjenih za razvoj lokalnega zasebnega sektorja, večinoma z izboljšanjem dostopa do financiranja za MSP, mikropodjetja in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo. Preostalih 50 % bo namenjenih razvoju socialne in gospodarske infrastrukture. Vsa financiranja EIB zunaj Unije podpirajo enega ali oba navedena cilja.

V skladu z ELM bo 25 % celotnega zneska, podpisanega leta 2017, namenjenih cilju v zvezi s podnebnimi ukrepi (799 milijonov EUR). Ta podpora za prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic je porazdeljena med 56 posameznih projektov.

Manjši, pet odstotni delež financiranja EIB v okviru ELM (170 milijonov EUR) bo namenjen tudi horizontalnemu cilju regionalnega povezovanja prek razvoja infrastrukture in podpore za dostop lokalnega zasebnega sektorja do financiranja.

Prispevek dejavnosti EIB k ciljem ELM je prikazan v diagramu 1, pri čemer se upoštevajo vsa financiranja EIB v regijah ELM.

Diagram 1: Prispevek k ciljem ELM (v mio. EUR)

En projekt lahko prispeva k več kot enemu cilju mandata. Cilja glede podnebnih sprememb in regionalnega povezovanja sta horizontalna cilja, ki se uporabljata za vse projekte, zato ju ni mogoče dodati k drugima dvema. Seštevek obsega podpisanih financiranj za razvoj lokalnega zasebnega sektorja ter gospodarsko in socialno infrastrukturo pomeni celoten obseg podpisanih financiranj.

Razvoj lokalnega zasebnega sektorja, zlasti pomoči za MSP

Podpora EIB, namenjena razvoju lokalnega zasebnega sektorja, je v različnih oblikah:

- odobritev kreditnih linij lokalnim finančnim posrednikom (večinoma banke) za nadaljnje posojanje MSP;
- udeležba v skladih zasebnega kapitala in pri tveganem kapitalu za podjetja s potencialom hitre rasti;
- financiranje lastniškega kapitala za ponudnike mikrofinanciranja;
- neposredna posojila za industrijski razvoj ter raziskave in razvoj za večja podjetja.

EIB je leta 2017 podpisala financiranja v podporo razvoju lokalnega zasebnega sektorja v višini 2,36 milijarde EUR, od tega 1,6 milijarde EUR v okviru ELM. Posojila v obliki

kreditnih linij posredniškim bankam so se leta 2017 zmanjšala za skoraj 30 % (2,2 milijarde EUR v primerjavi s 3,16 milijarde EUR leta 2016), predvsem zaradi zmanjšanja obsega kreditnih linij v Turčiji. Na drugi strani je EIB podpisala prva financiranja z delitvijo tveganja, prvo financiranje v lokalni valuti in rekordno število posojil podjetjem. Pričakuje, da bo tako dosegla več končnih upravičencev, saj se je povprečna velikost posojila zmanjšala za dve tretjini (na 88 800 EUR), od česar bodo imela korist manjša podjetja. Zapadlost posojila se je v povprečju podaljšala za eno leto (na 5 let).

Razvoj socialne in gospodarske infrastrukture

Razvoj socialne in gospodarske infrastrukture – vse od cest in energetskega sistema do zdravstvenih ustanov in širokopasovnih internetnih storitev – je eden od stebrov razvojnega procesa. Je tudi področje, na katerem je javno financiranje pogosto ključnega pomena, saj so infrastrukturne dobrine pogosto javne dobrine, katerih veliki pozitivni učinki se prelivajo na gospodarstvo, okolje in blaginjo ljudi. EIB s podporo celovitega jamstva EU v okviru ELM podpira infrastrukturne projekte v različnih sektorjih, kar zajema tudi operativna in politična tveganja.

EIB je leta 2017 podpisala 29 novih projektov, ki prispevajo k razvoju socialne in gospodarske infrastrukture v regijah ELM, v višini 2,81 milijarde EUR, od tega osem novih projektov v prometnem sektorju (1,2 milijarde EUR namesto 2,1 milijarde EUR leta 2016) in sedem novih projektov v sektorju energetike (903 milijoni EUR v primerjavi s 493 milijoni EUR leta 2016).⁵ Pri petih od sedmih novih projektov v sektorju energetike se bodo razvijale nove zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, večinoma v Aziji in Latinski Ameriki, z enim projektom – projektom vetrne elektrarne v Sueškem zalivu – pa v južnem sosedstvu. Skupaj bodo ti projekti proizvedli dovolj čiste energije za oskrbo 4,35 milijona gospodinjstev v državah, v katerih se izvajajo. S štirimi projekti v vodnem in sanitarnem sektorju bo ustvarjenih ali saniranih 67 300 gospodinjstevskih priključkov na kanalizacijsko omrežje, poleg tega bodo izboljšane splošne sanitarne storitve za približno 13,5 milijona ljudi. S programom National Assainissement v Maroku bodo nadgrajeni sistemi odpadnih voda v številnih malih in srednje velikih mestih, od česar bo imelo korist 1,2 milijona ljudi. Od projekta odpadnih voda in infrastrukture v Tbilisiju bo imelo v gruzijski prestolnici korist 1,1 milijona prebivalcev.

Prilagajanje podnebnim spremembam in blažitev njihovih posledic

Ker so tako vzroki kot učinki podnebnih sprememb globalni, je poglobitev in razširitev financiranja podnebnih ukrepov prek meja držav članic bistven del zunanje in razvojne politike EU. EIB prispeva k izvajanju prelomnega globalnega sporazuma, doseženega v Parizu leta 2015, ki je začel veljati na konferenci UNFCCC novembra 2016. EIB je uspešna pri mobilizaciji finančnih sredstev, ki podpirajo nacionalno določene prispevke držav v EU in zunaj nje, nacionalne načrte in strategije prilagajanja podnebnim spremembam in blažitve njihovih posledic ter nizkoogljične energetske in prometne politike.

⁵ Skupni obseg podpisanih financiranj EIB v okviru cilja razvoja socialne in gospodarske infrastrukture je leta 2017 znašal 3,189 milijarde EUR (vključno z deli podpisanih financiranj iz prejšnjih let), od tega se bo 1,588 milijarde EUR financiralo v okviru ELM in bo pokrito z jamstvom EU.

Od novih posojil, ki so bila leta 2017 podpisana za regije ELM, bo 2,2 milijarde EUR prispevalo k cilju prilagajanja podnebnim spremembam in blažitve njihovih posledic, od česar se bo s proračunskim jamstvom EU v okviru ELM pokrilo 799 milijonov EUR. Povedano drugače, 25 % financiranj, podpisanih leta 2017 v okviru ELM, je prispevalo k podnebnim ukrepom. Te naložbe bodo vključevale veliko število projektov v skoraj vseh sektorjih. Vsi ti projekti tudi prispevajo k razvoju lokalnega zasebnega sektorja ali socialne in gospodarske infrastrukture.

V številnih primerih le del projekta prispeva k cilju v zvezi s podnebnimi spremembami, zato se le za določen delež skupnega zneska posojila poroča, da prispeva k navedenemu cilju. Analiza rezultatov preteklih projektov EIB je pokazala, da številni projekti nekoliko prispevajo k ukrepom na področju podnebnih sprememb, čeprav to ni njihov glavni cilj. Značilen primer je kreditna linija za MSP, pri kateri nekateri naložbeni projekti upravičenih podjetij vključujejo doseganje večje energijske učinkovitosti stavb ali namestitvev manjših naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot so sončni paneli. Tako v letu 2017 približno 56 novih projektov, od tega 25 kreditnih linij, prispeva k cilju glede podnebnih ukrepov.

Na splošno bo k cilju glede podnebnih ukrepov v letu 2017 daleč največ prispeval promet z nižjimi emisijami CO₂, in sicer 51 % celotnega prispevka, nadaljnjih 36 % pa bosta z novimi posojili za podnebne ukrepe zunaj EU prispevali energija iz obnovljivih virov in energetska učinkovitost. Pomembno vlogo ima še vedno tudi blažitev posledic podnebnih sprememb, kot je preprečevanje emisij metana v sektorju odpadkov in odpadne vode, medtem ko prilagajanje podnebnim spremembam prispeva 4 %.

Ob koncu leta 2017 je kumulativni delež financiranja EIB v okviru mandata ELM v obdobju 2014–2020, ki je prispeval k cilju glede podnebnih ukrepov, znašal več kot 32 %.

Rezultati kažejo, da Komisija ne more posebej poročati o vplivu financiranj, kritih z jamstvom EU, na podnebje. Leta 2017 je bilo enajst projektov EIB v regijah ELM (vključno s podpisanimi financiranj in velikimi dodelitvami, odobrenimi med letom, ter vključno s financiranj na lastno odgovornost) kritih z ukrepi EIB na področju ogljičnega odtisa. Ti projekti skupaj predstavljajo podpisana financiranja ali odobrene dodelitve EIB v višini 0,6 milijarde EUR. Po ocenah EIB znašajo povezane absolutne emisije toplogrednih plinov 0,4 Mt ekvivalenta CO₂/leto, zajeti ogljik iz gozdarskih projektov pa 0,1 Mt ekvivalenta CO₂/leto. EIB je relativne emisije zaradi financiranj projektov, vključenih v analizo, v letu 2017 ocenila na –1,1 Mt CO₂/leto.⁶

Pobuda za ekonomsko odpornost (ERI)

ERI je del odziva Evrope na migracijske in begunske izzive, ki je osredotočen na obravnavanje dolgoročnih vzrokov migracij.

6 Poročilo o vzdržnosti za leto 2017, ki ga je pripravila skupina EIB, je na voljo na spletnem naslovu: http://www.eib.org/attachments/general/reports/sustainability_report_2017_en.pdf.

EIB je do konca leta 2017 odobrila projekte v višini 1,5 milijarde EUR, predvidene za odziv na ta novi cilj ELM, kar ustreza 25 % ciljnih 6 milijard EUR do konca leta 2020. 60 % odobrenih projektov je v obliki kreditnih linij za zasebni sektor, 15 % pa jih je v prometnem sektorju. EIB pričakuje, da bo s temi naložbami ohranjenih 54 000 delovnih mest v MSP in podjetjih s srednje veliko tržno kapitalizacijo ter da bo imelo od boljših sanitarnih storitev korist 2,4 milijona ljudi. Komisija v skladu s členom 20a sklepa o ELM pripravlja oceno, ali projekti, ki jih je EIB odobrila v letu 2017 in so bili predlagani za vključitev v okviru ERI, izpolnjujejo zahteve iz sklepa o ELM in se tako lahko krijejo z javnim mandatom ERI ali zasebnim mandatom ERI, vzpostavljenim ob vmesnem pregledu ELM.

Regionalno povezovanje

EIB je leta 2017 podpisala šest novih projektov, ki prispevajo k regionalnemu povezovanju. Odobreno financiranje EIB za te projekte je skupaj znašalo 221 milijonov EUR. Ti projekti vključujejo prometne povezave, podporo zblževanju z razvojem lokalnega zasebnega sektorja in industrije ter raziskave in razvoj.

3.2.PREGLED FINANCIRANJA EIB PO REGIJAH IN SEKTORJIH

V razpredelnici 1 je podan pregled obsega financiranja EIB v letu 2017 v regijah, ki jih zajema ELM, vključno s tistimi, ki so krita z jamstvom ELM (celovito jamstvo ali kritje političnega tveganja), in tistimi, ki se financirajo v okviru posojil EIB na lastno odgovornost.

Razpredelnica 1: Financiranja EIB, podpisana leta 2017 v regijah ELM (brez preklicev)

Regije financiranja (v milijonih EUR)	Financiranja v okviru ELM z jamstvom EU			Posojila EIB na lastno odgovornost/druge sredstva	Skupaj
	Celovito jamstvo	Kritje političnega tveganja	ELM skupaj		
Predpristopne države	170	–	170	667	837
Sredozemlje	998	782	1 780	145	1 925
Vzhodno sosedstvo, Rusija	511	146	657	57	714
Azija	118	–	118	1 105	1 223
Srednja Azija	22	–	22	100	122
Latinska Amerika	341	30	371	271	642
Južna Afrika	50	–	50	16	66
Skupaj v regijah mandata	2 210	978	3 168	2 361	5 529

EIB je leta 2017 v regijah, ki so zajete v ELM, odobrila posojila v višini 5,55 milijarde EUR, medtem ko je skupni znesek posojil na svetovni ravni znašal 7,3 milijarde EUR (vključno s posojili za države AKP, čezmorske države in ozemlja ter države Efte)⁷. Približno

⁷ Podatki, predstavljeni v razpredelnici 1 in 2 ter diagramih 1 in 2, so brez preklica 20 milijonov EUR v okviru jamstva ELM za politična tveganja v vzhodnem sosedstvu.

3,5 milijarde EUR je bilo namenjenih predpristopnim državam in regijama sosedstva (južnemu in vzhodnemu sosedstvu). Preostala sredstva (37 %) so bila odobrena v Aziji, Srednji Aziji in Latinski Ameriki.

V primerjavi z letom 2016 se je skupni obseg financiranja EIB v regijah ELM zmanjšal za približno petino, kar je predvsem posledica zmanjšane obsega financiranja v Turčiji (glede na visoke predhodne izpostavljenosti) in vzhodnem sosedstvu (kjer je bila prvotna regionalna zgornja meja jamstva EU že skoraj dosežena).

Razpredelnica 2: Neto podpisana financiranja na leto in neto podpisana financiranja skupaj v primerjavi z zgornjimi mejami mandata EU v obdobju 2014–2020 (Sklep št. 466/2014/EU, kakor je bil spremenjen s Sklepom (EU) 2018/412)

Regije/leta V milijonih EUR	2014 (H2)	2015	2016	2017	Skupaj 2014–2017	Zgornja meja (po vmesnem pregledu)	Stopnja izkoriščenosti
Predpristopne države	200	906	582	170	1 858	8 075	23 %
Sredozemlje	379	791	1 299	1 780	4 249	13 030	33 %
Vzhodno sosedstvo, Rusija	975	1 401	1 493	657	4 526	6 650	68 %
Azija	45	433	45	118	641	1 165	55 %
Srednja Azija	70	70	20	22	182	224	81 %
Latinska Amerika	219	468	319	371	1 378	2 694	51 %
Južna Afrika	0	150	0	50	200	462	43 %
Skupaj	1 888	4 218	3 758	3 168	13 033	32 300	40 %

Kot je bilo navedeno, so podpisana financiranja v okviru ELM za obdobje 2014–2017 brez preklicev skupaj znašala približno 13 milijard EUR. Ob koncu leta 2017 je bila skupna stopnja izkoriščenosti ELM v smislu neto podpisanih financiranj 48-odstotna, če se primerja s prvotno zgornjo mejo ELM, določeno leta 2014, ali 40-odstotna, če se primerja s povejšano zgornjo mejo, uvedeno med vmesnim pregledom ELM, ki je bil končan marca 2018.

Diagram 2: Letni razvoj obsega posojil EIB v regijah ELM

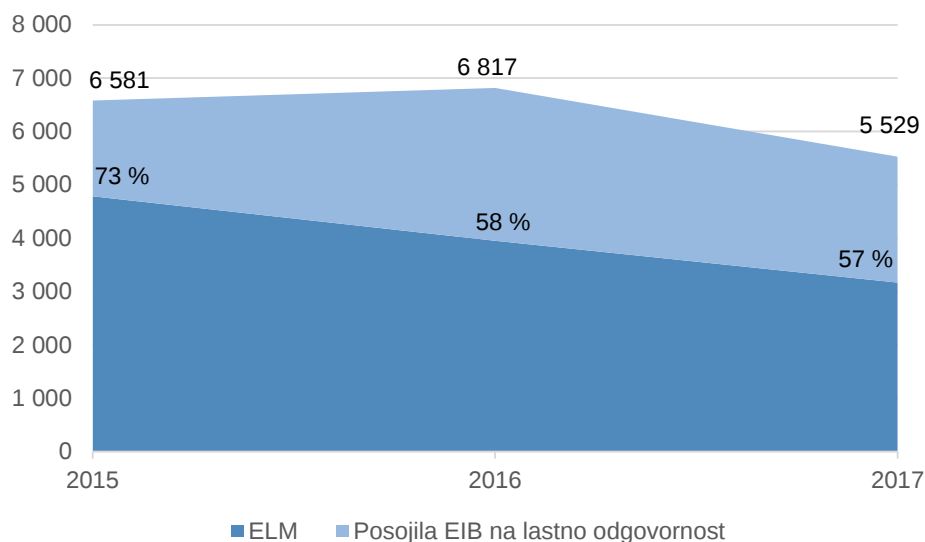

Diagram 2 prikazuje razvoj posojil v okviru ELM in posojil na lastno odgovornost med letoma 2015 in 2017. V navedenem obdobju je bilo v povprečju 62 % financiranja EIB v teh regijah zavarovanega z jamstvom EU, pri čemer so letna nihanja znašala od 57 % do 73 %.

Število projektov financiranja s pogodbami, ki jih je EIB podpisala v regijah, zajetih v ELM, se je z 71 leta 2016 povečalo na 85 leta 2017. Od teh 85 pogodb je bilo 62 projektov „novih“, pri čemer je bila prva pogodba EIB o financiranju podpisana leta 2017; za osem projektov je

bil del celotnega financiranja EIB zagotovljen s pogodbami, podpisanimi v predhodnih letih. Ob upoštevanju manjšega skupnega obsega novih podpisanih financiranj v letu 2017 je povprečna naložba EIB na pogodbo manjša kot prej.

Razpredelnica 3: Število podpisanih financiranj po regijah (vsa sredstva) v letu 2017

Regije	Sredstva tretjih oseb	ELM	Na lastno odgovornost	Skupaj
Predpristopne države		4	12	16
Sredozemske države		19	8	27
Vzhodno sosedstvo, Rusija	7	13	2	22
Azija		2	7	9
Srednja Azija		1	1	2
Latinska Amerika		5	4	9
Južna Afrika		1	1	2
Skupaj	7	45	35	87

Leta 2017 je EIB v primerjavi z letom 2016 znatno zmanjšala posojila na Zahodnem Balkanu (–23 %), kjer so skupno znašala 330 milijonov EUR, in jih povečala v sredozemskih državah (+21 %), kjer je odobreni znesek v okviru izvajanja pobude EIB za ekonomsko odpornost (ERI) dosegel 1,9 milijarde EUR.

Kreditne linije so ostale sektor dejavnosti z največjim obsegom podpisanih financiranj v letu 2017 in so s posrednim posojanjem z lokalnimi bankami zagotavljale podporo razvoju zasebnega sektorja. Znesek kreditnih linij v povezavi z ERI se je še zlasti povečal v južnem sosedstvu. EIB je ostala dejavna tudi v prometnem sektorju in sektorju energetike.

Razpredelnica 4: Sektorska porazdelitev financiranj EIB, podpisanih leta 2017 v okviru jamstva ELM

Sektorji/Regije	Predpristopne države	Južno sosedstvo	Vzhodno sosedstvo	Azija	Srednja Azija	Latinska Amerika	Južna Afrika	Skupaj	Delež v skupnem znesku
Kreditne linije	100	1 217	90	–	–	91	50	1 547	49 %
Promet	20	309	410	68	–	124	–	931	29 %
Energetika	–	115	84	–	–	80	–	278	9 %
Industrija	–	35	–	–	–	77	–	112	4 %
Voda, kanalizacija	–	34	21	50	–	–	–	105	3 %
Kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo	–	–	55	–	22	–	–	77	2 %
Izobraževanje	–	53	–	–	–	–	–	53	2 %
Zdravje	50	–	–	–	–	–	–	50	2 %
Storitve	–	17	17	–	–	–	–	34	1 %

Skupaj	170	1 780	677	118	22	371	50	3 188	100 %
--------	-----	-------	-----	-----	----	-----	----	-------	----------

3.3. UČINEK IN DODANA VREDNOST FINANCIRANJ EIB

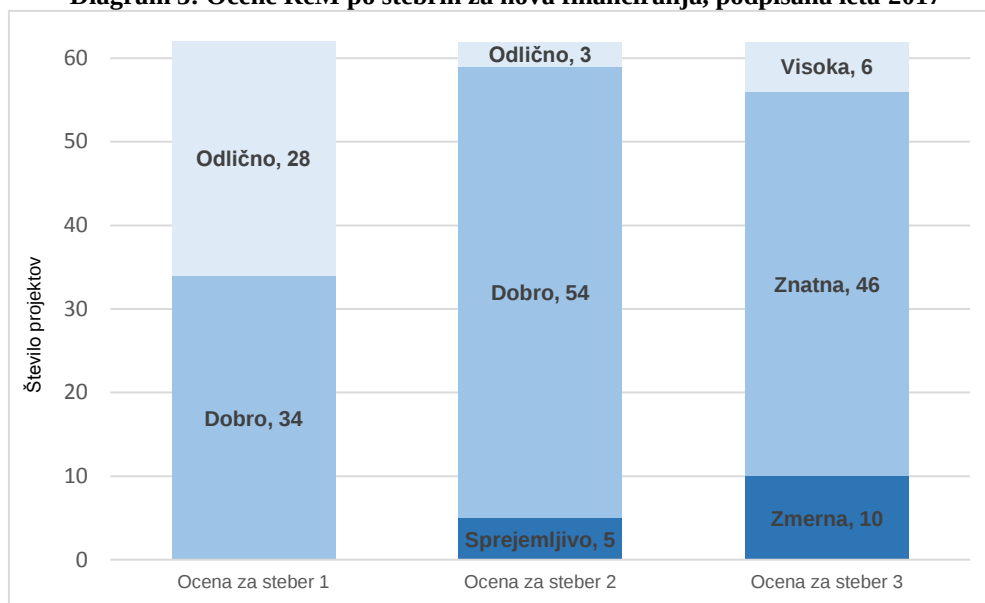
Okvir ReM zagotavlja oceno financiranj EIB med njihovim trajanjem. Pomaga oceniti usklajenost s prednostnimi nalogami EU in dodano vrednostjo EIB. V fazi ocenjevanja se določijo kazalniki rezultatov z izhodiščnimi vrednostmi in cilji, ki zajemajo pričakovane gospodarske, socialne in okoljske rezultate financiranja. Doseganje teh določenih meril uspešnosti se spremlja skozi celoten projekt, o njem pa se poroča ob dveh pomembnih mejnikih: v primeru neposrednih financiranj ob zaključku projekta in tri leta po zaključku projekta („po zaključku“); v primeru skladov zasebnega kapitala ob koncu investicijskega obdobja in ob koncu trajanja skladov; ter v primeru posrednega posojanja ob koncu obdobja dodelitve.

EIB oceni projekte glede na tri „stebre“:

- (i) prvi steber ocenjuje pričakovani prispevek k prednostnim nalogam EU in partnerskih držav ter upravičenost v okviru ciljev mandata EIB;
- (ii) drugi steber ocenjuje kakovost in zanesljivost financiranja na podlagi pričakovanih rezultatov;
- (iii) tretji steber ocenjuje pričakovano finančno in nefinančno dodatnost EIB.

V tem delu se poroča o pričakovanih rezultatih EIB pri doseganju ciljev politik EU, kot so bili evidentirani v okviru ReM. Ta oddelek v zvezi s pričakovanimi rezultati ne zajema vseh pogodb, podpisanih leta 2017, ampak vse projekte, za katere je bila leta 2017 podpisana prva pogodba o financiranju (navajajo se kot „novi projekti“). V tem okviru so bile leta 2017 podpisane pogodbe za 62 novih projektov v okviru ELM in z lastnimi sredstvi EIB v regijah ELM v skupnem odobrenem znesku 5,7 milijarde EUR.

Diagram 3: Ocene ReM po stebrih za nova financiranja, podpisana leta 2017

Leta 2017 je bilo vseh 62 novih projektov v okviru prvega stebra ocenjenih najmanj z oceno „dobro“, kar pomeni, da veljajo za skladne s cilji ELM in veliko prispevajo bodisi k nacionalnim razvojnim ciljem bodisi k razvojnim ciljem EU, hkrati pa zmerno prispevajo k drugim od navedenih ciljev. EIB je 28 projektov zaradi velikega prispevka k prednostnim nalogam EU in nacionalnim razvojnim ciljem ocenila z oceno „odlično“.

Ocena za drugi steber temelji na zanesljivosti ter finančni in gospodarski, okoljski in socialni vzdržnosti projekta v primeru neposredno financiranih projektov. Ocena za posredno financiranje temelji na pričakovanih rezultatih, tehtanih s premisleki glede tveganja, kot so bili izmerjeni z zanesljivostjo posrednika in kakovostjo poslovnega okolja. EIB je v okviru drugega stebra tri projekte ocenila z oceno „odlično“, 54 projektov pa z oceno „dobro“, pri čemer je bila povprečna ekonomska stopnja donosa v primeru infrastrukturnih projektov 10- do 15-odstotna. Pet projektov je od EIB prejelo oceno „sprejemljivo“, pogosto zaradi okolij z velikim tveganjem, ki vplivajo na verjetnost doseganja načrtovanih rezultatov. Med njimi sta mikrofinančni kreditni liniji v Gruziji in Palestini.

EIB je v okviru tretjega stebra 52 projektov ocenila z oceno „visoko“ ali „znatno“ glede na zagotovljeno zapadlost, ki presega ponudbo na lokalnih trgih. Desetim projektom je EIB dala oceno „zmerno“. EIB si je v skladu z okvirom ReM prizadevala izboljšati tehnične vidike zasnove projektov, pri tem pa povečati dolgoročno vrednost in učinkovitost naložb in/ali podpirati nosilce projektov, da projekte učinkovito strukturirajo v smislu instrumentov financiranja, pri 40 od 62 novih projektov z oceno od „zmerno“ do „visoko“.

Komisija bo učinek in dodano vrednost financiranj v okviru mandata za zunanja posojila podrobneje preučila v naslednji oceni, ki jo mora v skladu s členom 20 sklepa o ELM pripraviti do junija 2019.

3.4 UNOVČITVE JAMSTVA EU

EIB je leta 2017 nadaljevala z novimi unovčitvami jamstva EU zaradi zapadlih zneskov, vezanih na sirsko državna posojila. Med letoma 2012 in 2017 je unovčila za skupaj 365,3 milijona EUR jamstva, od tega 56,3 milijona EUR v letu 2017, medtem ko je znesek preostale glavnice, za katerega bi se lahko unovčilo jamstvo, ob koncu leta 2017 znašal 261,7 milijona EUR⁸. Prizadevanja za izterjavo zapadlih zneskov doslej niso bila uspešna.

EIB in Komisija sta leta 2017 sklenili poseben dogovor o obravnavi unovčitve jamstva za politična tveganja s strani EIB glede posojila zasebnemu sektorju za letališče Enfidha (Tunizija). Dogovorili sta se, da si enakomerno porazdelita preostalo izpostavljenost v skladu s posojilno pogodbo, pristojbinami, kaznimi za zamudna plačila in natečenimi obrestmi. Iz tega izhajajoča izpostavljenost za EU znaša 33,35 milijona EUR. Prizadevanja za izterjavo še potekajo.

4. SODELOVANJE EIB Z DRUGIMI PARTNERJI

4.1 SODELOVANJE S KOMISIJO

EIB in Komisija glede zadev, povezanih z mandatom za zunanja posojila, sodelujeta v okviru širšega partnerstva med obema institucijama, tudi prek Evropskega sklada za strateške naložbe, mehanizmov kombiniranja, ki podpirajo EIB, in dejavnosti drugih mednarodnih finančnih institucij zunaj EU.

Sklep o ELM vsebuje zahtevo, da Komisija, ESZD in EIB sodelujejo in krepijo usklajevanje zunanjih ukrepov EIB s cilji zunanje politike EU, da bi čim bolj povečale sinergije med financiranjem EIB in proračunskimi sredstvi EU. To sodelovanje poteka večinoma z dialogom ter zgodnjim posvetovanjem o politikah, strategijah in uvedbi novih projektov. Memorandum o soglasju, revidiran leta 2013, sklenjen med Komisijo, ESZD in EIB glede sodelovanja in usklajevanja v regijah, ki jih zajema ELM, se še naprej uporablja, na primer prek izmenjave informacij o uvedbi novih projektov in kontaktnih podatkov.

Primer tega sodelovanja je umestitev pisarn EIB na lokacijo delegacij EU, kot je prvi stalni urad EIB v New Delhiju, ki je bil odprt marca 2017.

EIB je tudi še naprej uporabljala podporo kombiniranega financiranja, ponujeno v okviru načrta EU za zunanje naložbe (EPI). V letu 2017 je bilo EIB za izvedbo v regijah ELM odobrenih 25 projektov nepovratnih sredstev in tveganega kapitala v skupnem znesku skoraj 144 milijonov EUR, kar se je v celoti ali delno financiralo iz proračuna EU. Od tega je bilo 40 milijonov EUR zagotovljenih za uporabo v obliki tehnične pomoči, 89 milijonov EUR v obliki naložbenih nepovratnih sredstev in 15 milijonov EUR v obliki tveganega kapitala.

EIB je tudi eden od izvedbenih partnerjev za novo jamstvo EU, ponujeno prek Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD). Vendar se ELM in EFSD osredotočata na dokaj različne vrste produktov, posojilojemalcev in območij. Medtem ko na primer EFSD ne pokriva Zahodnega Balkana, ELM ne pokriva večjih delov Afrike. Poleg tega se postopek odločanja o

⁸ Zgolj v ponazoritev se o zneskih poroča v ekvivalentu eurov na dan 31. decembra 2017. Plačilo unovčenih zneskov v valuti izvede Komisija.

jamstvih EU, zagotovljenih v okviru EFSD, razlikuje od vnaprejšnjega sedemletnega jamstva, ki ga EIB zagotavlja za ELM.

Kombiniranje spodbuja trdnjše odnose na področju sofinanciranja z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami ter usklajitev s politikami in prednostnimi nalogami EU glede na razmere v vsaki zadevni državi. Poleg tega struktura upravljanja zmogljivosti kombiniranja EU omogoča in zahteva tesno usklajevanje in sodelovanje s Komisijo, ESZD in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami, preden se projekt predloži za kombiniranje nepovratnih sredstev s posojili EIB. To je bil eden od razlogov, zakaj je Komisija v predlogu za Evropski sklad za trajnostni razvoj plus (EFSD+) kot del instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje v obdobju 2021–2027 gradila na upravljanju instrumentov EU za kombinirano financiranje⁹.

Komisija še naprej dejavno sodeluje z EIB na številnih področjih politike, tudi pri obravnavanju politike EIB glede izogibanja davkom in nekooperativnih davčnih jurisdikcij. EIB je januarja 2017 predstavila vmesni pristop k svoji politiki za pomanjkljivo regulirane, nepregledne in nekooperativne jurisdikcije ter za davčno občutljive jurisdikcije. Po sprejetju sklepov Sveta o „seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene“, z dne 5. decembra 2017 ter po spremembi sklepa o ELM (2018/412), ki vsebuje izrecno sklicevanje na izogibanje davkom¹⁰, je februarja 2019 posodobila svojo politiko glede pomanjkljivo reguliranih, nepreglednih in nekooperativnih jurisdikcij.

4.2. SODELOVANJE Z EVROPSKIM VARUHO ČLOVEKOVIH PRAVIC

Memorandum o soglasju, ki sta ga leta 2008 podpisala EIB in Evropski varuh človekovih pravic, določa podlago za dve stopnji pritožbenega mehanizma EIB, in sicer notranjo (EIB-PM) in zunanjo (Evropski varuh človekovih pravic). Ta mehanizem je leta 2010 po obsežnem javnem posvetovanju odobril Svet direktorjev EIB. Zagotavlja skupno razumevanje namena in doslednosti pritožb na notranji in zunanji ravni, s posebnim poudarkom na:

- obstoju učinkovitega notranjega pritožbenega mehanizma (EIB-PM), ki obravnava pritožbe, ki so jih EIB predložile zunanje stranke po vseh poslovnih enotah EIB;
- v zvezi s pritožbami, ki se nanašajo na financiranja zunaj EU, vključno z zunanjimi mandati, se Evropski varuh človekovih pravic zavezuje, da bo sistematično uporabljal pristojnost lastne pobude za obravnavanje pritožb, kadar pritožnik ni državljan ali prebivalec EU;
- obsegu pregleda Evropskega varuha človekovih pravic, ob priznavanju mehanizma EIB-PM kot zahtevanega prednostnega pristopa.

V letu 2017 Evropski varuh človekovih pravic ni prejel nobenih pritožb zoper dejavnosti EIB v regijah ELM.

⁹ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta, COM(2018) 460 final z dne 14. junija 2018, o vzpostavitvi instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje

¹⁰ Podobno uredba o vzpostavitvi Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD) ((EU) 2017/1601) in uredba o spremembi uredb o Evropskem skladu za strateške naložbe (EFSI), ((EU) 2017/2396).

EIB je konec leta 2018 posodobila svojo politiko pritožbenega mehanizma.¹¹

4.3. SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI FINANČNIMI INSTITUCIJAMI

Sodelovanje EIB z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami (MFI) sega od dialoga o institucionalnih zadevah, horizontalnih temah in tematskih vprašanjih ter medsebojnega posvetovanja do okrepljenih oblik operativnega sofinanciranja in delitve dela. Dialog med mednarodnimi finančnimi institucijami večinoma poteka znotraj specializiranih delovnih skupin, ki se redno srečujejo, da bi si izmenjevale dobre prakse ali obravnavale posebna vprašanja.

Sodelovanje med EIB ter Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) na podlagi memoranduma o soglasju iz leta 2012 se je v letu 2017 nadaljevalo. EIB in EBRD sta organizirali redne sestanke s skupino za stike, da bi izmenjali mnenja o uvedbi novih projektov v regijah, v katerih obe banki poslujeta. Poleg tega sta si instituciji izmenjali informacije o drugih temah, ki so v skupnem interesu, in o njih razpravljali. Dvanajsti tovrstni sestanek je bil 13. novembra 2017 v zvezi s predlogom o skupni pristojbini za kombinirano financiranje, strategijo EBRD glede ekonomske vključenosti, načrta EU za zunanje naložbe in ERI. EIB in EBRD sta v letu 2017 sofinancirali enajst projektov, od tega sta tri projekte sofinancirali tudi skupina KfW in/ali francoska agencija za razvoj (AFD). Preostalih osem projektov, katerih projektni stroški so skupaj znašali 1 milijardo EUR, sta sofinancirali EIB in EBRD.

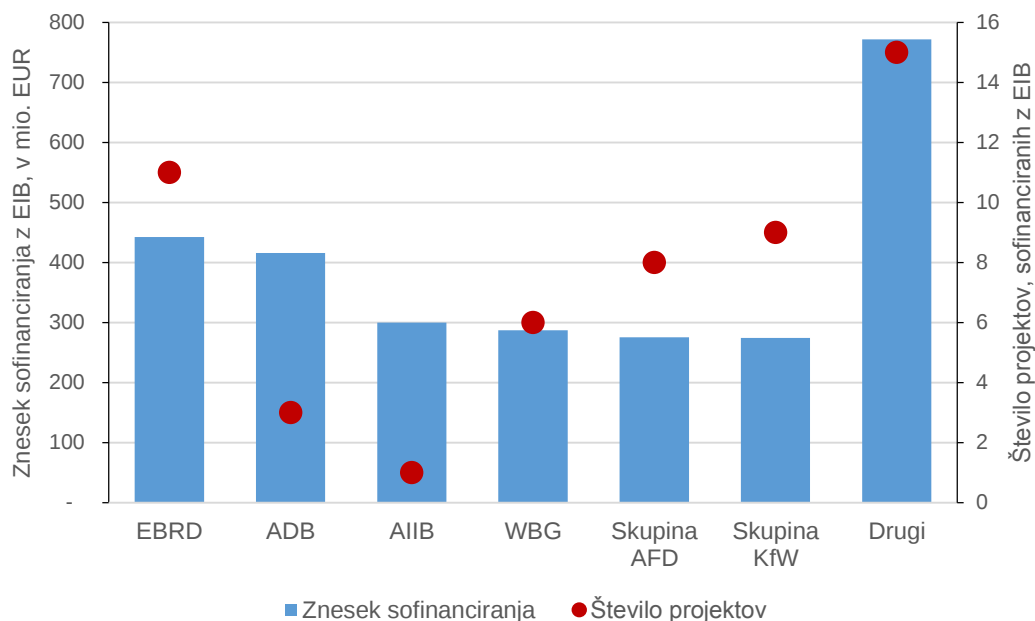
Memorandum o soglasju, ki ga je EIB z Azijsko banko za investicije v infrastrukturo (AIIB) podpisala maja 2016 v Pekingu, zagotavlja okvir za odnose med EIB in AIIB na področju skupnega financiranja upravičenih poslov, izmenjave znanja in vzpostavitve rednih srečanj na visoki ravni. Prvi projekt, ki sta ga sofinancirali EIB in AIIB, je bil projekt povezav med podzemnimi in običajnimi železnicami v Bangaloreju v Indiji. EIB je nadaljevala tudi sodelovanje z Azijsko razvojno banko (ADB), in sicer kot sovlagateljica pri treh projektih.

EIB sodeluje tudi z razvojnimi finančnimi institucijami (RFI) držav članic EU. V letu 2017 je s francosko agencijo za razvoj (AFD) sofinancirala tri projekte v regijah ELM, pri katerih je skupna cena presegala 1,2 milijarde EUR. Skupina KfW iz Nemčije je sofinancirala štiri projekte s skupno ceno 1,5 milijarde EUR. Nadaljnjih pet projektov sta sofinancirali KfW in AFD, skupna cena projektov pa je znašala skoraj 1,9 milijarde EUR. EIB, AFD in KfW tesno sodelujejo tudi v okviru pobude za vzajemno zaupanje. Ta pobuda, ki se je začela leta 2013, predvideva, da se vse tri partnerke pobude za vzajemno zaupanje opirajo na eno od njih pri izvajanju nekaterih nalog, ki so na primer povezane s skrbnim pregledom projekta ali nadzorom nabave. Nosilci projektov cenijo posledične poenostavljene postopke. Organi upravljanja in odločanja v partnerkah pobude za vzajemno zaupanje so se seznanili z dokumenti, ki so jih pripravile druge institucije in ki jih uporabljajo za svoje odločitve.

Spodnji diagram vsebuje pregled zneskov sofinanciranja, ki so jih poleg naložb EIB prevzele druge mednarodne finančne institucije (MFI) ali nacionalne razvojne finančne institucije (RFI).

¹¹ <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>.

Diagram 4: Sofinanciranje MFI in RFI pri projektih EIB, podpisanih v letu 2017

Sodelovanje multilateralnih razvojnih bank obsega ne le več delovnih skupin in pobud, ki zajemajo najrazličnejša vprašanja (podnebje, infrastrukturo, finance, tveganje, merjenje rezultatov, naknadno ocenjevanje, upravljanje dolga itd.), ampak tudi sodelovanje na najvišji institucionalni ravni. Leta 2017 so se razprave med multilateralnimi razvojnimi bankami na visoki ravni osredotočale na vprašanje, kako skupaj povečati podporo multilateralnih razvojnih bank podnebnim ukrepom in prispevati k ciljem trajnostnega razvoja. Sodelovanje multilateralnih razvojnih bank pri številnih globalnih izzivih se je v letu 2017 okrepilo, kar kaže na spreminjajočo se globalno dinamiko in naraščajoče grožnje za multilateralizem. Multilateralne razvojne banke, zavezane mednarodnim okvirom, vzpostavljenim prek ciljev trajnostnega razvoja in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah, so se skupaj trudile, da bi razširile prizadevanja za sodelovanje glede trajnostne infrastrukture, podnebja in migracij. Prizadevanja na področju podnebnih ukrepov so se nadaljevala s pripravo konference COP 23 in vrha En planet, ki je bil decembra 2017 v Parizu. Multilateralne razvojne banke od humanitarnega vrha v Istanbulu leta 2016 sodelujejo na temo migracij kot udeleženske delovne skupine za migracije in prisilno razseljevanje. To sodelovanje se je leta 2017 še razširilo s skupnim predlogom EIB/Skupine Svetovne banke za sodelovalno platformo o ekonomskih migracijah in prisilnem razseljevanju, pripravljenim na predhodno prošnjo G7.

EIB je na podlagi memorandumov o soglasju, ki jih je podpisala z Organizacijo ZN za industrijski razvoj (UNIDO), Mednarodnim skladom za razvoj kmetijstva (IFAD) in Organizacijo ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), tudi še naprej krepila vezi s sistemom ZN. EIB in Program ZN za razvoj (UNDP) sta memorandum o soglasju podpisala oktobra 2016. To partnerstvo se tematsko osredotoča na odzivanje na podnebne spremembe, odzivanje na razmere med krizo in po njej, migracijsko krizo ter spodbujanje vključujočih trgov in podjetništva ter ustvarjanje delovnih mest. Na podlagi sodelovanja pri projektih v Armeniji, Gruziji in Ukrajini ter zlasti na podlagi pilotnega projekta, ki ga je UNDP izvedel v Erevanu, je partnerstvo med EIB in UNDP v letu 2017 zagotovilo finančni vzvod za nov vir financiranja na področju podnebnih ukrepov, tj. Zeleni podnebni sklad, za zagotavljanje

podpore zmanjševanju tveganj in povečanju naložb v energijsko učinkovite prenove stavb v Armeniji.